

Beleidsvisie Stichting Peutjut-Fonds

"Op weg naar 2025"

Peutjut: een uniek Indonesisch-Nederlands cultureel en historisch erfgoed

April 2014

Samenvatting

In Indonesië, in Banda Aceh (voorheen Kota Radja), de hoofdstad van de provincie Aceh, ligt een unieke cultureel en historisch erfgoed: de Militaire Erebegraafplaats Peutjut. Doorgaans aangeduid als (Erebegraafplaats) Peutjut of “Kerkhof Peutjoet”, zoals de Acehers zelf de Erebegraafplaats vaak noemen.

Deze beleidsvisie geeft aan op welke wijze de Stichting Peutjut-Fonds “Op weg naar 2025” haar doelstellingen wil realiseren om de Erebegraafplaats Peutjut in stand te houden en de studie van de historie, de talen en de cultuur van Atjeh te bevorderen.

De instandhouding van de Erebegraafplaats Peutjut als waardevol cultureel en historisch erfgoed wordt zowel door de Indonesische als de Nederlandse overheid onderschreven. Erkenning als Unesco World Heritage Site is wellicht mogelijk en zou gerechtvaardigd zijn. Ondermeer omdat Peutjut de enige nog aanwezige militaire erebegraafplaats is van het voormalig Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL) uit de Atjeh-Oorlog 1873-1942.

Om het behoud van dit unieke erfgoed zeker te stellen werd in 1976 de Stichting Peutjut-Fonds opgericht met als doel:

- a. De restauratie en het onderhoud van de Erebegraafplaats “Peutjut” te Banda Aceh, Indonesië (eerste doelstelling);
- b. De bevordering van de studie van de historie, de talen en de cultuur van Atjeh en de verspreiding van de kennis over deze onderwerpen (tweede doelstelling).

Sinds 1976 is de Erebegraafplaats Peutjut door toedoen van de Stichting Peutjut-Fonds drie keer van de ondergang gered en gerestaureerd: Allereerst na het initiële verval in de periode na de onafhankelijkheid van Indonesië, vervolgens opnieuw na de overstromingen van november 2000 en voor de derde maal na de vernietigende Tsunami van december 2004. De kosten van deze laatste hersteloperatie bedroegen initieel maar liefst € 200.000,- met als gevolg dat de stichting aanzienlijk op haar reserves moest interen.

Voor de periode “Op weg naar 2025” heeft de stichting de volgende kerntaken geformuleerd: De uitvoering van regulier onderhoud op de Erebegraafplaats is een primaire taak. Verder is voorzien het restaureren van de overige, na de Tsunami nog niet opgeknapt delen van Peutjut. Daarnaast is integrale renovatie van de infrastructuur gewenst (paden, drainage- en irrigatiesysteem). Ten slotte is aanvullend herstel van de groenvoorziening nodig. Met de uitvoering van deze extra activiteiten wordt de instandhouding van Peutjut gegarandeerd. De geraamde kosten hiervan bedragen € 100.000,- bovenop de reguliere onderhoudskosten.

Het verkrijgen van voldoende financiële middelen om de ambities van de Stichting Peutjut-Fonds te verwezenlijken, vormt de komende beleidsperiode een grote uitdaging. De trend van de afgelopen jaren waarbij aanzienlijk werd ingeteerd op de (beperkte) financiële reserves van de stichting om de Erebegraafplaats in stand te houden, acht het bestuur niet langer verantwoord. Financiering van aanvullende restauratie, bovenop de financiering van het reguliere onderhoud, overstijgt al helemaal de beschikbare budgetten.

Op verzoek van de stichting participeren de laatste jaren ook Indonesische/Acehse (overheid)instanties in de instandhouding van Peutjut. De stichting streeft na om deze Indonesische betrokkenheid de komende jaren verder te stimuleren en te intensiveren.

Met de verdere verwerving en de beschikbaarstelling van unieke documentatie m.b.t. de Atjehse geschiedenis, taal en cultuur wordt aan de tweede doelstelling van de stichting inhoud gegeven. Digitalisering daarvan wordt nagestreefd. Ook worden terzake voordrachten gehouden, zowel in Indonesië als in Nederland.

Inhoudsopgave

	Pagina
Samenvatting	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Opbouw document	7
De Stichting Peutjut-Fonds en haar bestaansrecht	8
Beleidsuitgangspunten	11
Eerste doelstelling: Erebegraafplaats Peutjut	15
Tweede doelstelling: Documentatie en Informatie	25
Conclusies	29
Aanbevelingen	31
Bijlagen:	
Samenstelling bestuur en contactgegevens	32
Plattegrond Erebegraafplaats Peutjut	33

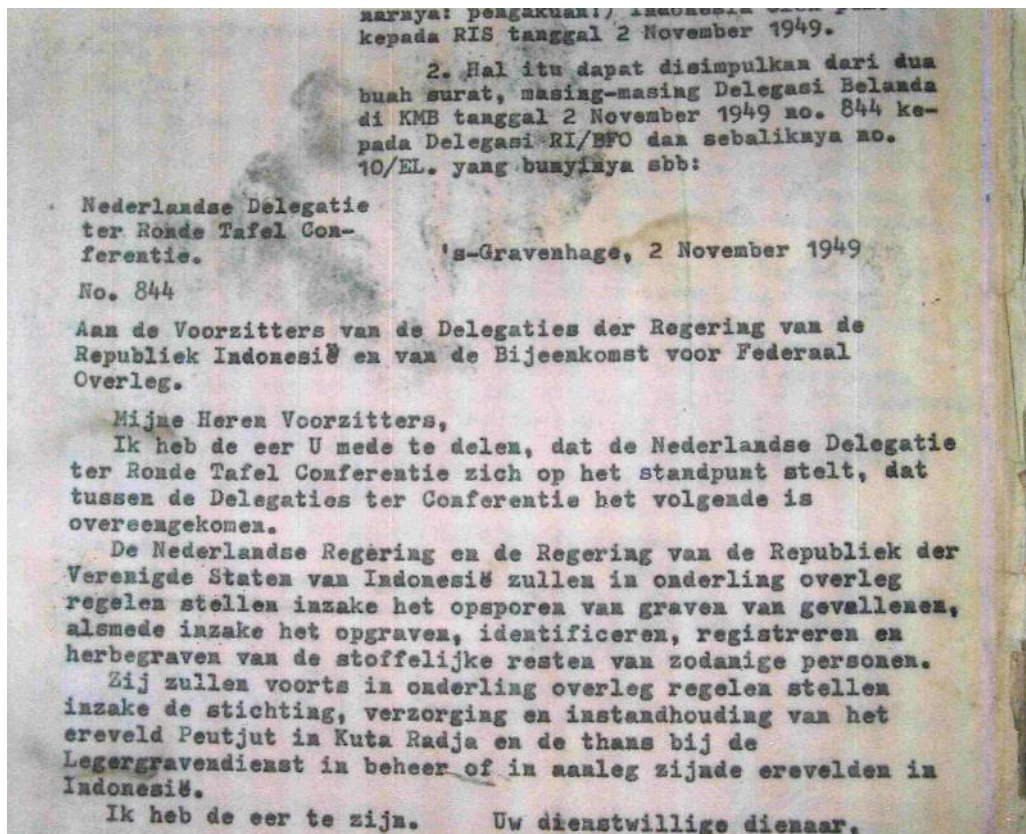

Nieuwe generatie draagt bij aan respect voor het verleden

Inleiding

In Indonesië, in Banda Aceh (voorheen Kota Radja), de hoofdstad van de provincie Aceh, ligt een uniek cultureel en historisch erfgoed: de Militaire Erebegraafplaats Peutjut. Doorgaans aangeduid als (Erebegraafplaats) Peutjut of “Kerkhof Peutjoet”, zoals de Acehers zelf de Erebegraafplaats vaak noemen.

Reeds bij de Ronde Tafel Conferentie in 1949 werd de waarde van dit erfgoed ingezien:

De Erebegraafplaats Peutjut is daarom zo uniek, omdat het een gemeenschappelijk cultureel en historisch erfgoed is voor zowel Indonesië als Nederland. De Erebegraafplaats Peutjut is een zichtbaar overblijfsel van de lange, soms harde strijd tussen Nederland en de Atjehers gedurende de Atjeh-Oorlog (1873-1942). Niet voor niets is een oud gezegde: “Zonder documenten en zekere voorwerpen is er géén geschiedenis”. Met Peutjut liggen die ingrediënten als het ware voor het oprapen.

Peutjut is bovendien uniek, omdat deze Erebegraafplaats in Azië het eerste, ongeëvenaarde voorbeeld is van een oecumenische begraafplaats: Christenen, Joden, Moslims en anderen rusten hier vredig naast elkaar.

Om het behoud van dit unieke cultureel en historisch erfgoed zeker te stellen werd in 1976 de Stichting Peutjut-Fonds opgericht met als doel:

- a. De restauratie en het onderhoud van de Erebegraafplaats “Peutjut” te Banda Aceh, Indonesië (eerste doelstelling);
- b. De bevordering van de studie van de historie, de talen en de cultuur van Atjeh en de verspreiding van de kennis over deze onderwerpen (tweede doelstelling).

De wijze waarop de stichting haar doelstellingen de komende jaren wil realiseren, is vastgelegd in deze beleidsvisie met als titel: "Op weg naar 2025". Deze beleidsvisie vormt het toetsingskader voor verdere uitwerking en concretisering van het beleid.

Na de schade die was ontstaan door de Tsunami van 26 december 2004, heeft de stichting begin 2005 ook een beleidsvisie geformuleerd. Voor wat betreft de Erebegraafplaats Peutjut, lag toen de nadruk op noodherstel en op de restauratie van de kern van Peutjut. Onder de kern van Peutjut werd verstaan de Erepoort met de marmeren naamtafels, de oprijlaan, de daarachter gelegen laan/lanen met grafmonumenten en de graven direct daaromheen. Het noodherstel en de restauratie van de kern van Peutjut werd dankzij de activiteiten van de Stichting Peutjut-Fonds succesvol gerealiseerd. De restauratie van de overige delen werd aangehouden. Daarnaast vond in deze beleidsperiode door zorg cq tussenkomst van de stichting ook regulier onderhoud plaats.

Voor wat betreft de tweede doelstelling, de historie, talen en cultuur van Atjeh, werd in de afgelopen beleidsperiode met name het Pusat Dokumentasi dan Informasi Aceh (PDIA), het Acehse Centrum voor Documentatie en Informatie, ondersteund. Het PDIA was door de Tsunami volledig weggevaagd. De nadruk lag daarom op de herbouw en de herinrichting van het PDIA. Voorts werd de informatieverstrekking op de Erebegraafplaats zelf vorm gegeven.

In deze nieuwe beleidsvisie "Op weg naar 2025" ligt voor wat betreft de eerste doelstelling, de Erebegraafplaats Peutjut, het accent op regulier onderhoud. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de nog te restaureren delen van de Erebegraafplaats.

Voor wat betreft de tweede doelstelling ligt de komende periode de nadruk op het verder beschikbaar stellen van documentatie en informatie m.b.t. de Atjehse geschiedenis, taal en cultuur.

Het beleid "Op weg naar 2025" is een voortzetting en aanscherping van het beleid uit de afgelopen beleidsperiode. De stichting is hiermee een aantal decennia consistent in haar beleidsvisie.

Jaarlijks legt de stichting verantwoording af van het door haar gevoerde beleid in een uitgebreid jaarverslag.

Ook wordt elk jaar een informatiedag georganiseerd voor donateurs en begunstigers.

Ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan van de stichting is eind 2012 een rijk geïllustreerd gedenkboek uitgegeven. Dit boekwerk geeft integraal inzicht in het gevoerde beleid van de stichting in de afgelopen 35 jaar en de daarbij bereikte resultaten.

Zowel de jaarverslagen als het gedenkboek zijn desgewenst verkrijgbaar via het secretariaat van de stichting, De Bogaert 19, 6983 HE Doesburg, email peutjutfonds@upcmail.nl.

De Stichting Peutjut-Fonds is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) onder nr. 8167 36868.

De Stichting Peutjut-Fonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nr. 4115 0363.

Het IBAN van de Stichting Peutjut-Fonds is NL31 INGB 0003 5646 00.

De samenstelling van het bestuur van de stichting en de contactgegevens zijn opgenomen in bijlage 1.

Nadere informatie over de stichting, inbegrepen de jaarverslagen en deze beleidsvisie, is te vinden op de website www.peutjut.nl

Opbouw document

Na de inleiding en de beschrijving van de opbouw van dit document wordt allereerst de reden van de oprichting van de Stichting Peutjut-Fonds aangegeven en wordt haar huidig bestaansrecht onderbouwd. Tevens wordt nader uitgewerkt de wijze waarop de stichting haar twee doelstellingen in algemene zin wil bereiken.

Vervolgens worden de uitgangspunten aangegeven die de stichting bij de vaststelling van haar beleid hanteert.

Daarna wordt het bereiken van de doelstellingen, inbegrepen de tot nu toe behaalde resultaten, afzonderlijk per doelstelling beschreven. Allereerst v.w.b. de Erebegraafplaats Peutjut en vervolgens v.w.b. het beschikbaar stellen van documentatie en informatie over de historie, talen en cultuur van Atjeh.

Bij de uitwerking van de twee doelstellingen wordt een periode-indeling gemaakt in:

- De periode 1976 t/m de Tsunami in 2004;
- De periode van herstel na de Tsunami (2005-2014);
- De komende beleidsperiode "Op weg naar 2025".

Afgesloten wordt met conclusies en aanbevelingen, waarbij de aanbevelingen met name zijn gericht op de komende beleidsperiode "Op weg naar 2025".

Ingang van "Kerkhof Peutjoet"

De Stichting Peutjut-Fonds en haar bestaansrecht

De Stichting Peutjut-Fonds werd op 29 januari 1976, bij notariële acte, opgericht te 's-Gravenhage. Op 29 januari 2011 bestond de stichting derhalve 35 jaar.

Zoals in de inleiding werd aangegeven, zijn de twee doelstellingen van de stichting:

- a. De restauratie en het onderhoud van de Erebegraafplaats “Peutjut” te Banda Aceh, Indonesië (eerste doelstelling);
- b. De bevordering van de studie van de historie, de talen en de cultuur van Atjeh en de verspreiding van de kennis over deze onderwerpen (tweede doelstelling).

De stichting streeft na om haar doel te bereiken door:

- Het doen verrichten van herstel- en onderhoudswerkzaamheden aan de Erebegraafplaats “Peutjut”. Deze werkzaamheden kan zij opdragen aan plaatselijke aannemers of aan personen in Aceh. Zij kan ook plaatselijke en provinciale overheden in Indonesië en andere stichtingen, verenigingen en organisaties, die bereid zijn herstel- en onderhoudswerkzaamheden aan bedoelde begraafplaats te verrichten, subsidiëren;
- Het onderhouden van nauwe contacten met en het verlenen van steun aan instellingen en organisaties in Aceh, werkzaam op het gebied van de Atjehse talen, cultuur en historie;
- Het bevorderen van vertalingen in het Indonesisch van Nederlandse publicaties en andere geschriften over Atjeh, alsmede het bevorderen van publicaties op taalkundig, cultureel en historisch gebied in Atjeh;
- Alles in het werk te stellen dat bovengenoemde doelstelling direct dan wel indirect bevordert.

Wereldwijd behoort de onderhoudsplicht van militaire erevelden normaliter tot de taak van de Regering. De redenen waarom de Stichting Peutjut-Fonds in 1976 deze taak op zich heeft genomen zijn als volgt:

Tijdens de Ronde Tafel Conferentie (RTC) werd tussen vertegenwoordigers van de Republiek Indonesië en die van het Koninkrijk der Nederlanden op 2 november 1949 ondermeer overeengekomen dat beide partijen een gezamenlijke oplossing zouden zoeken voor de verzorging en instandhouding van het Ereveld Peutjut. Dit vanwege het feit dat Peutjut de enige nog bestaande Militaire Erebegraafplaats van het voormalig Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (K.N.I.L.) was.

Later erkende de Indonesische Regering de uitkomsten van de RTC niet meer. Dit had o.a. als gevolg dat geen aandacht meer werd geschonken aan het onderhoud van Peutjut. In die jaren werd het unieke van dit erfgoed nog niet ingezien. Oud KNIL-officier kolonel b.d. J.H.J. Brendgen, die in 1970 voor het eerst sinds de onafhankelijkheid van Indonesië weer een privébezoek bracht aan Aceh, trof de Erebegraafplaats Peutjut op dat moment dan ook in zeer desolate toestand aan. Hij zou zich daarna voor het behoud van Peutjut gaan inzetten.

Toestand achterzijde Ereport Peutjut in 1970

Mede dankzij zijn initiatieven in zowel Aceh als in ons land werd een Peutjutfonds opgericht (later de Stichting Peutjut-Fonds). In samenspraak met Acehse autoriteiten werden plannen tot restauratie van Peutjut opgesteld. Hiermee werd voorkomen dat de begraafplaats voorgoed zou verdwijnen.

Toestand achterzijde Erepoort Peutjut in 2014

Genoemde begraafplaats draagt terecht de naam Militaire Erebegraafplaats. Op deze begraafplaats rusten namelijk meer dan 2.300 militairen die in Atjeh zijn gesneuveld, dan wel aan hun verwondingen zijn overleden. Daaronder bevinden zich tenminste 72 enkel- dan wel meervoudig met de Militaire Willems-Orde (MWO) onderscheiden Europese en Inlandse militairen.

Destijds waren er als gevolg van de oorlog in Atjeh (1873-1942) meer dan 40 militaire begraafplaatsen. Slechts de Militaire Erebegraafplaats Peutjut is daarvan behouden gebleven. Peutjut vervult daarmee mede een symboolfunctie voor al die andere begraafplaatsen die in de loop der jaren verloren zijn gegaan.

De Militaire Erebegraafplaats Peutjut valt helaas niet onder de werkingssfeer van de Nederlandse Wet op de Oorlogsgraven. De datum 10 mei 1940 is namelijk bepalend of een graf wel of niet onder de zorgen van de Oorlogsgravenstichting (OGS) valt. De stoffelijke resten van de zeven personen die tussen 10 mei 1940 en 15 augustus 1945 op Peutjut werden begraven, zijn door zorg van de OGS opgegraven en overgebracht naar het Ereveld Menteng Pulo te Jakarta. Daarna had de OGS formeel geen bemoeienis meer met de op Peutjut begraven personen, civiel noch militair.

De politieke en juridische status van Peutjut is als volgt: De *Makam Pahlawan Peucut* (Militaire Erebegraafplaats Peutjut) is geregistreerd en ingeschreven als “een historische nalatenschap”. Daarmee werd Peutjut opgenomen in de inventaris van het Directoraat Historie en Oudheidkundige Dienst van het Departement van Educatie en Cultuur van de Republiek Indonesië. Het complex valt onder de hoede van de Republiek Indonesië, krachtens de Monumentenordonnantie Staatsblad 238/1931 van het voormalig Nederlands-Indisch Gouvernement, het Besluit van de President van de Republiek Indonesië No 372 van het jaar 1962, alsmede in een aantal andere instructies van deze strekking uit 1972 en 1973. Kortom, de Erebegraafplaats valt onder de beschermende mantel van de Indonesische Monumentenordonnantie. Daarmee is het voortbestaan van Peutjut verankerd.

De formele basis voor de activiteiten van de stichting m.b.t. de Militaire Erebegraafplaats Peutjut is tenslotte neergelegd in een brief uit 1981 van de Indonesische Directeur-generaal voor Cultuur aan de Nederlandse Ambassadeur te Jakarta. Daarin wordt ook verklaard dat de inzet en bijdragen van onze stichting bij de instandhouding van Peutjut op hoge prijs worden gesteld.

De inzet van de Stichting Peutjut-Fonds voor het behoud van het gemeenschappelijk Indonesisch-Nederlands cultureel en historisch erfgoed wordt door de Indonesische/Acehse overheid van harte onderschreven. Dit werd de afgelopen jaren telkenmale herbevestigd tijdens de gesprekken die met name de voorzitter van de stichting tijdens werkbezoeken met lokale en provinciale autoriteiten heeft gevoerd.

Voorzitter en onze lokale vertegenwoordiger in gesprek met autoriteiten in Aceh in 2014

Beleidsuitgangspunten

De Stichting Peutjut-Fonds hanteert bij de formulering van haar beleidsdoelstellingen een aantal uitgangspunten. Deze worden onderstaand weergegeven.

De Erebegraafplaats Peutjut bestaat uit een oprijlaan, de Erepoort en het daarachter gelegen Ereveld met monumenten en graven. De Erebegraafplaats is geheel ommuurd. Op de Erepoort zijn marmeren Eretafels aangebracht met daarop ca. 2300 namen van gesneuvelde of aan hun verwondingen bezweken militairen. De Erepoort wordt integraal geflankeerd door een bezoekerscentrum/werkruimte van de lokale vertegenwoordiger van de stichting en de woning van onze beheerder/onderhoudsman. In het verlengde van de oprijlaan achter de Erepoort liggen de belangrijkste grafmonumenten. In bijlage 2 is een plattegrond van de Erebegraafplaats Peutjut opgenomen.

Overzichtsfoto Erebegraafplaats Peutjut genomen vanaf het dak van het Tsunami-museum

De instandhouding van de Erebegraafplaats Peutjut als waardevol cultuur-historisch erfgoed wordt door zowel de Indonesische als de Nederlandse overheid onderschreven. In het voorgaande hoofdstuk werd dit onderbouwd. Dit neemt niet weg dat de stichting de erkenning van overheidswege niet als blijvende vanzelfsprekendheid ervaart. Telkenmale zal de stichting in haar contacten met zowel Indonesische als Nederlandse overheden en volksvertegenwoordigers alle verantwoordelijken ervan blijven overtuigen dat Peutjut een waardevol gemeenschappelijk cultureel en historisch erfgoed is. Juist die gemeenschappelijkheid maakt Peutjut extra uniek.

Formele zeggenschap over de Erebegraafplaats Peutjut ligt bij de Indonesische/Acehse autoriteiten. Draagvlak voor de instandhouding van Peutjut dient primair dan ook daar te

worden verkregen. De stichting streeft ernaar om de Indonesische/Acehse lokale, provinciale en nationale overheden en het Acehse Parlement blijvend van hun verantwoordelijkheid voor de instandhouding van Peutjut te overtuigen. De wens is dat het noodzakelijke onderhoud op termijn zoveel mogelijk door de Indonesische/Acehse instanties zelf wordt uitgevoerd en gefinancierd.

Draagvlak voor de instandhouding van de Erebegraafplaats Peutjut ligt naar het oordeel van de stichting voor een groot deel ook bij de burgers van (Banda) Aceh. De stichting streeft ernaar om dit draagvlak onder de bevolking te behouden en te vergroten door een goed verzorgde monumentale uitstraling van Peutjut in een groene, rustgevende, parkachtige omgeving. Tevens is de stichting van mening dat met name ook de (universitaire) jeugd op de waarde van de Erebegraafplaats Peutjut als cultureel en historisch erfgoed moet worden gewezen.

Een groep studenten krijgt uitleg op Peutjut

Om Indonesische/Acehse burgers en lokale, provinciale en landelijke overheden te bereiken, streeft de stichting ernaar om relevante publicaties eveneens in de Indonesische taal uit te geven. Dit is tot nu toe reeds diverse keren geschied.

De stichting is van mening dat het kunnen beschikken over een lokale (Indonesische/Achese) vertegenwoordiger van cruciaal belang is voor het onderhouden van haar contacten met de lokale autoriteiten in (Banda) Aceh. Bovendien is een lokale vertegenwoordiger onmisbaar om adequaat toezicht te kunnen houden op de uitvoering van de onderhouds- en restauratiewerkzaamheden. Sinds 1980 is de heer drs. Rusdi Sufi, oud-directeur van het PDIA, onze lokale vertegenwoordiger in Banda Aceh. Al vele jaren geeft hij op voortreffelijke wijze invulling aan deze taak.

De heer drs. Rusdi Sufi (rechts op de foto) samen met de voorzitter van de stichting, de heer Nix, tijdens een van zijn werkbezoeken

De stichting is van mening voor de instandhouding van en toezicht op de Erebegraafplaats Peutjut ook een (inwonend) beheerder/onderhoudsman noodzakelijk is. Deze persoon kan tevens als het aanspreekpunt voor bezoekers fungeren. De stichting heeft dit op dit moment gerealiseerd in de persoon van de heer Amri. Hij is reeds meerdere decennia in dienst van de stichting werkzaam op de Erebegraafplaats.

De heer Amri tijdens de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden.

Ondanks het beschikken over een lokale vertegenwoordiger en een beheerder/onderhoudsman ter plaatse is het wenselijk gebleken om tenminste 1 keer per jaar een werkbezoek van

één of meerdere bestuursleden van de stichting aan Indonesië, Banda Aceh en de Erebegraafplaats uit te voeren. Noodzakelijke contacten kunnen tijdens deze werkbezoeken worden gelegd en onderhouden, de uitvoering van aanbesteed onderhoud kan worden gecontroleerd en afspraken m.b.t. toekomstig onderhoud kunnen worden gemaakt.

De stichting is van mening dat, naast de primaire Indonesische/Acehse verantwoordelijkheid voor de Erebegraafplaats Peutjut, ook de Nederlandse overheid een morele zorgplicht heeft voor de instandhouding van de aan het Nederlandse verleden gerelateerde erfgoed. Met name is dit het geval waar het de laatste rustplaats betreft van in dienst van de Nederlandse overheid gesneuvelde militairen, zoals de Erebegraafplaats Peutjut. De stichting ziet de Nederlandse ambassade in Indonesië in dit verband als een belangrijk aanspreekpunt.

Ook Nederlandse burgers die de doelstellingen van de Stichting Peutjut-Fonds onderschrijven, dienen bij de activiteiten van de Stichting te worden betrokken. De stichting geeft hier invulling aan door bekendheid van de Stichting Peutjut-Fonds na te streven, door donateurs en andere begunstigers te werven en door het jaarlijks houden van een (donateurs)informatiedag. Ook worden bezoeken van donateurs aan Peutjut gestimuleerd.

Donateur bezoekt graf op Peutjut en krijgt uitleg in het Engels van de zoon van de beheerder

Waar nodig en waar mogelijk maakt de Stichting Peutjut-Fonds gebruik van de expertise van de Nederlandse OGS inzake de instandhouding van militaire erevelden in Indonesië.

Realisatie van beleidsdoelstellingen is alleen mogelijk, indien ook sprake is van een gezonde financiële basis. De stichting streeft daartoe, zowel in Indonesië/Aceh als in Nederland, een zo breed mogelijk financieel draagvlak na bestaande uit overheden, donateurs, begunstigers en subsidieverstrekkers.

Eerste doelstelling: Erebegraafplaats Peutjut

De periode 1976 t/m Tsunami in 2004

Begin '70-er jaren bevond de Erebegraafplaats Peutjut zich in een desolate toestand. Dit vormde de aanleiding voor de oprichting van de Stichting Peutjut-Fonds. Mede dankzij haar activiteiten en steun van officiële Acehse zijde werd de Erebegraafplaats voor een totale teloorgang behoed. In de daaropvolgende jaren werd de Erebegraafplaats deel voor deel gerestaureerd.

In de loop der jaren kreeg Peutjut steeds meer een parkachtig karakter vanwege de uitgebreide groenvoorziening: Een rustpunt in de drukke samenleving van Banda Aceh.

In november 2000 vonden na hevige regenval enorme overstromingen in Aceh plaats. Ook de Erebegraafplaats werd volledig overspoeld en zwaar beschadigd.

Overstroming van Peutjut in november 2000

Voor de tweede keer moest Peutjut door de stichting van een ondergang worden gered. Finale afronding van de restauratie die op de overstromingen volgde, zou in 2005 plaatsvinden met de na grote inspanning verworven subsidie van de Stichting "Het Gebaar".

Voordat de afrondende restauratie een feit was, sloeg op 26 december 2004 het noodlot wederom in alle hevigheid toe: het eiland Sumatra en met name (Banda) Aceh werd getroffen door een enorme Tsunami met desastreuze gevolgen. Ruim 200.000 mensen kwamen in Aceh om het leven. Naast het humanitaire leed, was er ook veel materiële schade. Het hele gebied west van de Erebegraafplaats tot aan/op Peutjut was volledig weggevaagd. De Erebegraafplaats Peutjut werd geheel door zeewater overspoeld, zeer waar beschadigd en bedolven onder wrakhout, puin en slib. Een enorme ravage was het gevolg.

In deze staat trof de Nederlandse defensieattaché Peutjut kort na de Tsunami aan

De periode van herstel na de Tsunami (2005-2014)

Na de Tsunami werden begin 2005 de verwoeste delen van Banda Aceh met behulp van bulldozers met de grond gelijk gemaakt teneinde de wederopbouw mogelijk te maken. Dit dreigde ook met de Erebegraafplaats Peutjut te gebeuren. De Nederlandse defensieattaché wist echter samen met onze lokale vertegenwoordiger zodanige afspraken met de lokale autoriteiten te maken dat op Peutjut het puin handmatig werd geruimd. Daardoor bleven de graven en de grafmonumenten behouden. De stichting heeft de extra kosten van deze operatie voor haar rekening genomen.

Vanzelfsprekend lag direct na de Tsunami in Banda Aceh in eerste instantie de prioriteit van de (internationale) hulpverlening bij diegenen die de ramp hadden overleefd. Tegelijkertijd maakte de stichting alvast herstelplannen en verwierf fondsen om de restauratie van Peutjut te kunnen aanvangen zodra de bevolking van Banda Aceh hierom vroeg. Al snel was dit het geval. Allereerst werd noodherstel uitgevoerd, met name aan de ommuring, teneinde Peutjut zeker te stellen. Vervolgens heeft de stichting zich ingezet om met prioriteit de kern van Peutjut te restaureren. Vanwege de enorme kosten die hieraan waren verbonden, heeft de stichting zich daarbij primair gericht op de restauratie van de Erepoort en de (hoofd)graven en monumenten in het terrein direct daarachter. De restauratie van de overige delen van de Erebegraafplaats Peutjut moest noodgedwongen worden aangehouden.

De totale kosten van de eerste fase van de restauratie tussen 2005 en 2008 bedroegen € 192.742 (bron Jaarverslag 2008). Naast bijdragen van de Mondriaan Stichting, de Stichting Het Gebaar en de Turkov Stichting is het overgrote deel van dit bedrag, zijnde € 111.442,- opgebracht door donateurs en begunstigers en door het aanzienlijk interen op de reserves van de stichting.

Langs een aantal gerestaureerde graven die representatief zijn voor de cultuur en historische waarde van de Erebegraafplaats Peutjut, werd een bezoekersroute opgesteld. Een speciale "Bezoekersgids Militaire Erebegraafplaats Peutjut" is in 2007 uitgegeven waarin deze route is opgenomen, met genummerde locaties, waarbij in drie talen informatie wordt verstrekt over de genoemde graven.

Vervolgens is de stichting erin geslaagd om dankzij extra bijdragen van onze donateurs en begunstigers in drie tranches nog tenminste 150 bijzondere graven en monumenten te doen restaureren.

Vanaf 2009 heeft de stichting zich gericht op afronding van de restauratie van het kerndeel van de Erebegraafplaats Peutjut en op de verdere instandhouding daarvan.

Een gerestaureerd deel van Peutjut met op de achtergrond het nieuwe Tsunami museum

Door een vergrijzend en daardoor afnemend bestand aan donateurs en begunstigers waren de inkomsten van de stichting de afgelopen jaren ontoereikend om de gewenste onderhoudswerkzaamheden te kunnen financieren. Teneinde het meest noodzakelijke onderhoud toch te kunnen realiseren, moest de laatste jaren ongeveer € 10.000,- extra per jaar op de (beperkte) reserves van de stichting worden ingeteerd.

Dit vormde mede de aanleiding om in de afgelopen jaren ernaar te streven om de provinciale en lokale overheid nauwer bij de verdere instandhouding van de Erebegraafplaats Peutjut te betrekken. Tussen de Gouverneur van de Provincie Aceh, de Gemeente Banda Aceh en de stichting werd daartoe in 2005 een Memorandum of Understanding (MoU) afgesloten waarin de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor de instandhouding van Peutjut werd vastgelegd. De MoU is het begin van meer Indonesische/Achese betrokkenheid bij het onderhoud van Peutjut.

De Gemeente Banda Aceh heeft onderkend dat de Erebegraafplaats Peutjut een waardevol cultureel-historisch monument is. Maar ook dat Peutjut onmisbaar is bij het herstel van zowel de groenvoorziening na de Tsunami van 2004 (het zogenaamde “groene longen plan”), als voor de ontwikkeling van het toerisme. Sinds begin 2011 draagt de Gemeente Banda Aceh dan ook bij aan de instandhouding van de Erebegraafplaats Peutjut in de vorm van mankracht bij het dagelijks onderhoud, aan de herbeplanting en aan het uitvoeren van het herstel en de verbetering van de infrastructuur. De Burgemeester van Banda Aceh heeft zijn bevoegdheden inzake samenwerking met vertegenwoordigers van onze Stichting gedelegeerd aan het Hoofd en Staf van de Dinas Kebersihan dan Keindahan (DKK), de Gemeentelijke Onderhouds- en Plantsoenendienst. Hierdoor is het mogelijk geworden dat, naast de samenwerking t.b.v. het dagelijks onderhoud, de stichting nu ook investeringsprojecten kostenbesparend door deze dienst kan laten uitvoeren. Een voorbeeld van Indonesisch onderhoud is de asfaltering van de toegang tot de Erebegraafplaats.

Werkbezoek van Acehse autoriteiten en ambtenaren aan Peutjut 2013

In 2011 is contact gelegd met de Acehse (provinciale) afdeling van de overkoepelende Indonesische Staatsorganisatie tot Bewaking en Instandhouding van Staatsmonumenten (Balai Pelastarian Peninggalan Purbakala Aceh, afgekort BP3-Aceh). In 2012 en 2013 heeft

deze instantie een budget voor onderhoudswerkzaamheden ter beschikking gesteld. Ook voor 2014 en komende jaren wil BP-3 dit beleid continueren. Voor de restauratie van de Sultansgraven werd door BP-3 zelfs een extra budget beschikbaar gesteld.

De door de Acehse overheid gerestaureerde sultansgraven

Vanaf 2012 wordt, in samenspraak met DKK, jaarlijks een onderhoudsplan opgesteld, waarbij DKK mankracht ter beschikking stelt en de stichting materiaal, brandstof e.d. financiert. Afspraken zijn gemaakt dat de onderhoudsman van de stichting in principe het linker terreindeel van Peutjut onderhoudt en DKK het rechter deel.

In het laatste deel van de vorige beleidsperiode heeft de stichting zich gericht op:

- Extra noodzakelijk onderhoud aan de Erepoort en de daaraan grenzende gebouwen;
- Het in het in een optimale (representatieve) staat van onderhoud houden van de Erepoort en de monumenten zoals omschreven en aangegeven in de Bezoekersgids en de na de Tsunami herstelde graven en grafmonumenten;
- Het behoud van de na de Tsunami resterende beplanting en een zo goed mogelijk herstel van de beplanting;
- Het in een zo goed mogelijke staat van onderhoud houden van de ommuring, de afwateringsvoorzieningen, de oprijlaan en de wandelpaden op het Ereveld;
- Het vaststellen met welke Acehse instanties een verdere samenwerking tot de instandhouding van Peutjut het meest gewenst en het effectiefst is;
- Het afhankelijk van de samenwerking, uitkomsten en steun van Acehse instanties over te gaan tot/beginnen met een herstel en restauratie van (graven en monumenten op) percelen niet behorend tot het centrale gedeelte en het tot stand brengen van een nieuw/aanvullend Memorandum of Understanding (MOU) met de daarvoor meest geschikte Acehse instanties ter herbevestiging dat de Erebegraafplaats in stand zal worden gehouden;
- Het werven van nieuwe donateurs, teneinde de afname van het donateurbestand door natuurlijk verloop, te compenseren;
- Het verkrijgen van aanvullende financiële steun (budgetten) van zowel Indonesische/Acehse als Nederlandse instanties.

Bovendien kreeg de informatieverstrekking door middel van onze website www.peutjut.nl een extra impuls. In 2013 werd de website volledig vernieuwd en deze wordt op dit moment nog verder uitgebreid.

Eind 2014 vormt de 10-jarige herdenking van de Tsunami-ramp van 26 december 2004 een bijzonder punt van aandacht. Bij deze herdenking(en) zal de heropbouw in de afgelopen 10 jaar speciale (media) attentie krijgen. De Stichting zal in nauw overleg met Acehse instanties in het kader van deze herdenking(en) ook (gepaste) aandacht vragen voor de restauratie van de Erebegraafplaats Peutjut. Dit betreft zowel de restauratiewerkzaamheden die in de afgelopen 10 jaar met succes werden uitgevoerd, alsmede de gewenste, nog te verrichten restauratiewerkzaamheden in de komende tien jaar.

De komende beleidsperiode "Op weg naar 2025"

Op basis van haar jarenlange ervaring is de stichting ervan overtuigd dat zonder haar inspanningen de instandhouding van Peutjut in gevaar kan komen. Teneinde het voortbestaan van Peutjut te garanderen, voorziet de stichting voor de komende beleidsperiode de volgende taken:

- * Allereerst het reguliere onderhoud van de Erebegraafplaats

De uitvoering van reguliere onderhoudswerkzaamheden vormt een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van de stichting.

Het streven van de stichting is erop gericht om het reguliere beheer van de Erebegraafplaats Peutjut in de komende beleidsperiode voort te zetten, met o.a. een lokale (Indonesische) vertegenwoordiger van de stichting ter plaatse en een vaste (inwonend) beheerder/onderhoudsman.

Teneinde de tot nu toe bereikte staat van onderhoud te continueren en waar nodig nog te verbeteren, wordt een periodiek onderhouds- en instandhoudingsplan met bijbehorende begroting opgesteld. De ervaring heeft geleerd dat vanwege de zware klimatologische omstandigheden elke vier jaar extra onderhoud aan de Erepoort, de graven en de overige infrastructuur gewenst is.

Daarnaast vindt in voorkomend geval incidenteel extra herstel en onderhoud op ad hoc basis plaats. Voor dergelijke ad hoc uitgaven wordt een stelpost in de begroting opgenomen. Met name de graven die in de bezoekersgids vermeld staan, dienen met prioriteit in goede staat te worden gehouden. Mogelijk dat voor de rondgang langs de graven uit de bezoekersgids ook een audio rondleiding kan worden ontwikkeld.

Het streven van de stichting is erop gericht om in nauwe samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende Indonesische/Acehse instanties reguliere onderhoudswerkzaamheden te plannen en uit te voeren. De contacten die met een aantal Indonesische/Acehse (overheid)instanties in de afgelopen beleidsperiode werden gelegd, zoals BP-3 en DKK, zullen in de komende beleidsperiode worden onderhouden en waar nodig worden geïntensiveerd en/of uitgebreid. De Stichting wil hierbij haar controlerende en initiatief nemende functies zoveel mogelijk delen met cq. overdragen aan de Indonesische/Acehse autoriteiten.

Planning onderhoud op Peutjut met vertegenwoordiger BP-3 tijdens werkbezoek 2014

De financiën van de Stichting Peutjut-Fonds zijn beperkt. Eerder werd reeds aangegeven dat in de afgelopen jaren alleen al voor de uitvoering van regulier onderhoud per jaar ongeveer € 10.000,- extra op de financiële reserves van de stichting moest worden ingeteerd. Vanwege de beperkte omvang van deze reserves is verder interen op het eigen vermogen van de stichting niet langer verantwoord. Mede daarom is het van belang om te komen tot vaste afspraken met Indonesische/Acehse autoriteiten inzake een lasten-/kostenverdeling m.b.t. de instandhouding van de Erebegraafplaats Peutjut, rekening houdend met het beperkte voortzettingsvermogen van de stichting.

Ondanks de vergrijzing en de daarmee samenhangende afname van haar donateurbestand, blijft de Stichting Peutjut-Fonds ernaar streven het aantal donateurs/begunstigers zo groot mogelijk te houden, teneinde maximale financiële armslag te behouden om daarmee de instandhouding van de Erebegraafplaats Peutjut zo lang mogelijk te kunnen garanderen.

* Vervolgens de gewenste restauratie van de overige delen van de Erebegraafplaats Peutjut

Na de verwoestende Tsunami eind 2004 heeft de stichting zich in eerste instantie gericht op noodherstel (puin ruimen en herstel van de ommuring). Er werd gered wat gered kon worden. Vervolgens werd de nadruk gelegd op de restauratie van primair de Erepoort en de monumenten en graven in het terrein direct daarachter. De restauratie van de overige delen van de Erebegraafplaats Peutjut werd in de afgelopen beleidsperiode aangehouden tot een later moment. Dat moment is nu aangebroken, zodat de Erebegraafplaats Peutjut als geheel als waardevol cultureel en historisch erfgoed kan worden behouden.

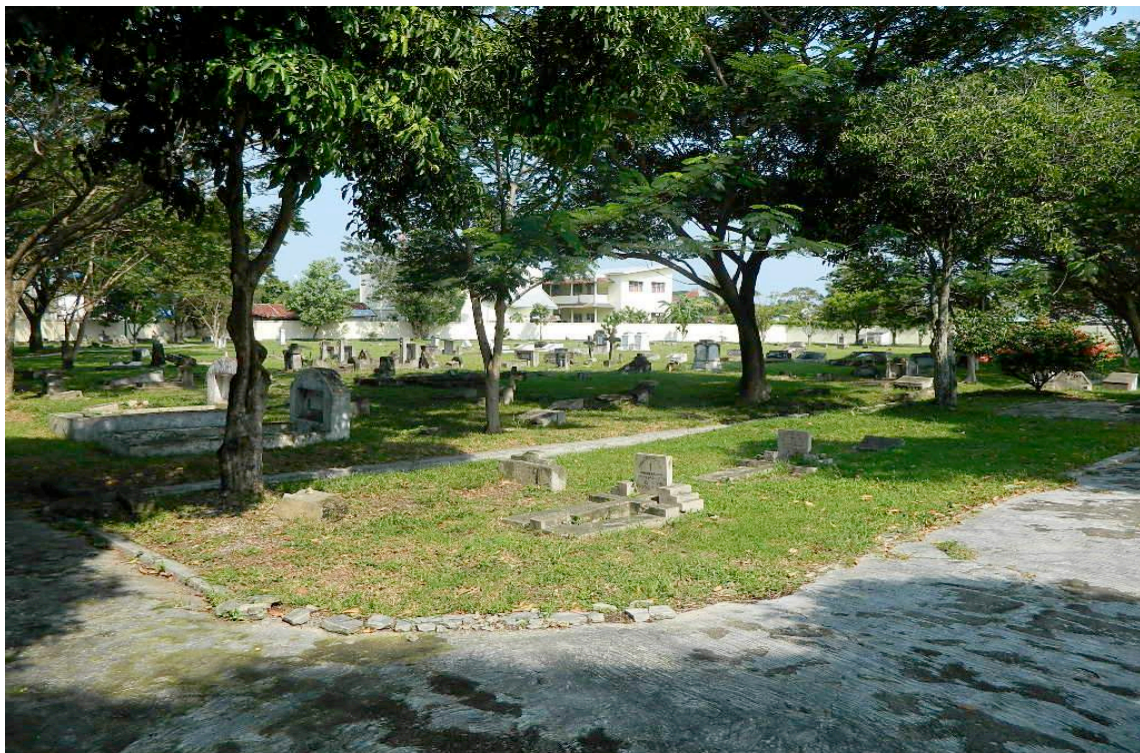
Voor wat betreft die delen van de Erebegraafplaats Peutjut die na de Tsunami nog niet structureel werden gerestaureerd, houdt dit het volgende in:

- Het voor verval behoeden en daarna restaureren van de nog niet gerestaureerde graven, waarbij verzakte graven tevens worden rechtgezet;
- Het witten van de graven en het inschilderen van de daarbij behorende namen;

- Integrale renovatie van de bestrating zodat veilig over de paden kan worden gewandeld;
- Aanleg van een watervoorzieningsinstallatie voor het linker deel van Peutjut, alsmede de integrale renovatie van het gehele drainage- en irrigatiesysteem;
- Volledig herstel van groenvoorziening zoals die voorheen op Peutjut was, zodat de door de bevolking zo geliefde parkachtige structuur van weleer weer terugkomt. Het terugbrengen van het parkachtige karakter van de Erebegraafplaats Peutjut biedt een extra waarborg voor het lange termijn behoud van dit (militair) cultureel en historisch erfgoed.

Op basis van de ervaringen met de tot nu toe uitgevoerde restauratiewerkzaamheden en op basis van een survey ter plaatse is een ruwe schatting dat toch tenminste € 100.000,- extra benodigd is voor deze aanvullende restauratie. In aparte deelplannen moet e.e.a. nader worden uitgewerkt. Deze deelplannen kunnen de komende jaren desgewenst ook los van elkaar en gefaseerd worden uitgevoerd.

Financiering van de aanvullende restauratie van de Erebegraafplaats Peutjut, bovenop de financiering van het reguliere onderhoud, overstijgt de gezamenlijke budgetten van de Indonesische/Acehse autoriteiten en de Stichting Peutjut-Fonds. Voor de financiering van deze gewenste aanvullende restauraties zal derhalve op zoek moeten worden gegaan naar externe financiers/subsidieverstrekkers.

Nog te restaureren graven en paden

* Overige activiteiten

In de komende beleidsperiode zal het aantrekken van bezoekers aan de Erebegraafplaats Peutjut intensiever onder de aandacht worden gebracht van instanties die zich op de toeristensector richten.

Bezien zal worden of intensivering van de samenwerking met het pal ernaast gelegen Tsunami-museum tot extra synergie en wederzijds voordeel kan leiden.

Onderzocht zal worden of erkenning van de Erebegraafplaats Peutjut als UNESCO World Heritage Site tot de mogelijkheden behoort. Dit is alleszins gerechtvaardigd, ondermeer omdat Peutjut de enige nog aanwezige militaire erebegraafplaats is van het voormalig Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL) uit de Atjeh-Oorlog 1873-1942.

Peutjut in de toekomst een UNESCO World Heritage Site ?

Buitenmonumenten

In Atjeh bevonden zich vroeger diverse zogenaamde “Buitenmonumenten”. Enkele daarvan hadden een relatie met de Militaire Erebegraafplaats Peutjut. In de loop der tijd zijn de meeste buitenmonumenten helaas verloren gegaan, waaronder een aantal resterende monumenten als gevolg van de Tsunami in 2004.

Zo moeten als gevolg van de Tsunami als verloren worden beschouwd het monument ter nagedachtenis aan generaal-majoor J.L.J.H. Pel en dat van kapitein J.W.C.C. Hoyneck van Papendrecht.

Tot de Tsunami bevond zich aan de buitenrand van de Gampong Lampulo (op korte afstand van de Gampong Penajung aan de Atjeh-rivier) ook een monument in de vorm van een obelisk. Dit monument werd opgericht “Ter nagedachtenis onzer wapenbroeders december 1874 - april 1875” zoals op de gedenkplaat stond. Ook dit monument moet na de Tsunami helaas als verloren worden beschouwd, hoewel de hoop bestaat dat de zoekgeraakte gedenkplaat van het monument ooit nog eens ergens opduikt.

Gelukkig was het “Monument van de 10 strijders” zodanig robuust dat dit wel de Tsunami heeft overleefd. Het monument ligt op korte afstand van de Atjeh-rivier, midden in een (herbouwde) woonwijk. De stichting zet zich eveneens in om ook het behoud van dit monument zeker te stellen.

Onze lokale vertegenwoordiger inspecteert het Monument van de 10 strijders

Indien in de toekomst nog restanten van de buitenmonumenten zouden worden terug gevonden, kan worden overwogen om deze restanten op Peutjut te plaatsen, waarmee ook recht wordt gedaan aan de herinnering aan deze gevallen strijders.

Voorbeeld van eerbetoon bij het verloren gaan van graven en/of tombes

Tweede doelstelling: Documentatie en Informatie

De tweede doelstelling van de Stichting Peutjut-Fonds, de bevordering van de studie van de historie, de talen en de cultuur van Atjeh en de verspreiding van de kennis over deze onderwerpen, heeft in de afgelopen beleidsperiode met name vorm gekregen door het ondersteunen van het Pusat Dokumentasi dan Informasi Aceh (PDIA), het Acehse Centrum voor Documentatie en Informatie.

De periode 1976 t/m Tsunami in 2004

Tussen 1976 en de grote overstromingen in november 2000 werden aan het PDIA grote hoeveelheden officiële documenten aangeboden uit ons koloniale verleden. Een groot deel van deze documenten ging bij de overstroming in 2000 echter verloren.

Tussen 2001 en 2004 werd de documentatie zo goed mogelijk weer opnieuw opgebouwd.

Maar wederom sloeg het noodlot toe. Bij de Tsunami van 26 december 2004 werd het PDIA nu volledig verwoest. De sedert 1976 opgebouwde collectie was na de Tsunami niet meer te reconstrueren met de overgebleven resten.

De periode van herstel na de Tsunami (2005-2014)

In deze beleidsperiode heeft de Stichting Peutjut-Fonds zich ingezet voor het behoud en een herbouw van het PDIA en heeft daarop bij relevante instanties aangedrongen.

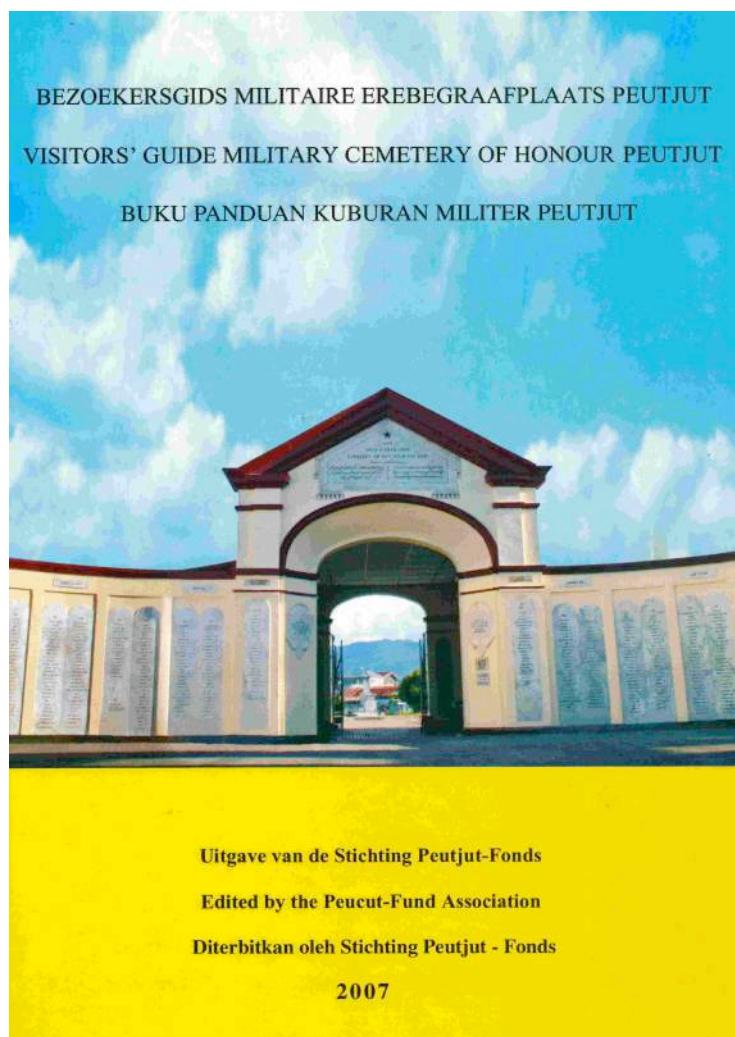
Gelukkig hebben de Acehse autoriteiten uiteindelijk tot herbouw van het PDIA besloten. In 2009 kon het PDIA een nieuw onderkomen betrekken.

Voldoende fondsen voor adequate exploitatie zijn bij het PDIA sindsdien echter een punt van zorg. De Stichting Peutjut-Fonds heeft voor het PDIA gelden ter beschikking gesteld in het kader van verdere digitalisering en desgewenst voor het organiseren van een cultureel seminar, annex fototentoonstelling.

In de afgelopen beleidperiode heeft de Stichting Peutjut-Fonds ook diverse instanties benaderd om relevante documentatie, ook digitaal, ter beschikking te stellen. Slechts voor een deel kon in die behoefte worden voorzien. De behoefte aan aanvullend documentatie materiaal blijft daarom nog steeds in ruime mate bestaan.

Het PDIA is een onderdeel van de Syah Kuala Universiteit. Helaas is vanaf 2012 een ontwikkeling waarneembaar waarbij het PDIA een lagere prioriteit krijgt. De Stichting heeft daarom besloten de ondersteuning van het PDIA te bevriezen. De heer drs. Rusdi Sufi heeft vanwege deze ontwikkelingen zijn functie als directeur PDIA neergelegd. Gelukkig was hij wel bereid om aan te blijven als onze lokale vertegenwoordiger en als aanspreekpunt voor studenten betreffende de Atjehse geschiedenis. Teneinde zijn functioneren mogelijk te maken, is met hulp van de stichting voor hem op Peutjut een aparte werkkamer ingericht.

Diverse publicaties van historische waarde werden in deze beleidsperiode door of in samenwerking met het bestuur van de stichting geïnitieerd en gerealiseerd. Genoemd werd reeds de uitgifte van de Bezoekersgids Militaire Erebegraafplaats Peutjut in april 2007 van de hand van brigade-generaal b.d. G.A. Geerts. Deze uitstekend gedocumenteerde en geïllustreerde bezoekersgids is in drie talen uitgegeven: Nederlands, Engels (English) en Indonesisch (Bahasa Indonesia).

De Stichting heeft 500 exemplaren van de bezoekersgids ter beschikking gesteld t.b.v. studenten van middelbaar en hoger onderwijs in Aceh.

In 2010 werd het boek “Gevallen op het veld van eer” van de heer Adriaan P. Intveld gepubliceerd. Het betreft een genealogisch overzicht van de 2.311 militairen en 664 burgers/kinderen die op de Erebegraafplaats Peutjut begraven te ruste zijn gelegd. Daarmee is het in veel opzichten een uniek document.

Ten slotte werd eind 2012, zoals in de inleiding genoemd, ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan van de stichting een rijk geïllustreerd gedenkboek uitgegeven: “Een caleidoscopisch verhaal van een unieke missie”. Dit gedenkboek geeft integraal inzicht in het gevoerde beleid van de stichting in de afgelopen 35 jaar en de daarbij bereikte resultaten. Brigade-generaal b.d. G.A. Geerts is ook van dit boek de auteur.

Alle publicaties zijn op verzoek leverbaar door het secretariaat van de stichting, De Bogaert 19, 6983 HE Doesburg, email peutjutfonds@upcmail.nl.

De komende beleidsperiode "Op weg naar 2025"

Voorshands blijft het uitgangspunt om onze tweede doelstelling primair te bereiken door de verwerving en het beschikbaar stellen van unieke documentatie m.b.t. de Atjehse geschiedenis, taal en cultuur. Verdere digitalisering daarvan wordt nagestreefd.

Waar mogelijk zal de lokale vertegenwoordiger van de stichting bezoeken van geïnteresseerden aan de Erebegraafplaats Peutjut promoten en het historisch educatief toerisme bevorderen. Studenten vormen in dit kader een belangrijke doelgroep.

Met enige regelmaat wordt in Banda Aceh een zogenoemde Culturele Week georganiseerd, waarin de Acehse cultuur en historie centraal staat. Overwogen kan worden om hierin te participeren, bijvoorbeeld d.m.v. een historische expositie uit de periode van onze aanwezigheid in Atjeh (1873-1942), op, of in relatie met de Erebegraafplaats Peutjut.

DISKUSI PUBLIK
"Belajar Sejarah dari Perkuburan Kerkoff (Perkuburan Belanda) di Banda Aceh"

PADA DISKUSI INI AKAN MENGHADIRKAN

Teuku Kemal Pasya
(Antropolog Politik Universitas Malikussaleh)

Teuku Cut Mahmud Aziz
(Dosen Universitas Almuslim, Founder & Consultant of Rumah Pintar Peusangan)

Moderator: Zawajir, SE
(Kepala Kantor Arsip dan Perpustakaan Bireuen)

KANTOR ARSIP DAN PERPUSTAKAAN BIREUEN
(Dekat Aula Sekdakab Lama)

HARI SABTU
31 MEI 2014
Pukul 08.00 - 12.30 WIB

Kontribusi: Rp 15.000,-

Dapatkan Snack & Sertifikat

SEKRETARIAT PENDAFTARAN

LPPM Universitas Almuslim
Jl. Almuslim No.1 Matangglumpangdua, Bireuen-Aceh
Contact Persons: 0852 0746 6207 (Via)
0853 5843 4348 (Epi)

Institut Agama Islam Almuslim
Jl. B. Aceh-Medan SP. Paya Lipah, Matangglumpangdua, Bireuen-Aceh
Contact Persons: 0852 2842 7297 (Arifin)
0852 9128 5539 (Naili)

Samenwerking met Universiteit in Aceh over de culturele waarde van Peutjut, mei 2014

Door als stichting de komende jaren ook zelf in diverse tijdschriften over ons erfgoed te publiceren en terzake lezingen en voordrachten te houden, dragen wij bij aan onze tweede doelstelling en ondersteunen wij tegelijkertijd onze fondsenwerving.

Conclusies

Algemeen

De instandhouding van de Militaire Erebegraafplaats Peutjut als waardevol cultureel en historisch erfgoed wordt door zowel de Indonesische/Acehse als de Nederlandse overheid onderschreven.

Formele zeggenschap over de Erebegraafplaats Peutjut ligt bij de Indonesische/Acehse autoriteiten. Draagvlak voor de instandhouding van de Peutjut dient primair dan ook daar te worden verkregen.

De periode 1976 t/m Tsunami in 2004

Sinds 1976 is de Erebegraafplaats Peutjut drie keer door de Stichting van de ondergang gered en gerestaureerd: Allereerst na het initiële verval in de periode na de onafhankelijkheid van Indonesië, vervolgens opnieuw na de overstromingen van november 2000 en voor de derde maal na de vernietigende Tsunami van december 2004. Bij deze Tsunami ging ook de documentatie van het Achese Centrum voor Documentatie en Informatie (PDIA) verloren.

De periode van herstel na de Tsunami (2005-2014)

De afgelopen beleidsperiode stond voor wat betreft de Erebegraafplaats Peutjut, naast het reguliere onderhoud, primair in het teken van noodherstel (puin ruimen en herstel van de ommuring). Vervolgens lag de prioriteit bij de restauratie van de Erepoort en de (hoofd)graven en monumenten in het terrein direct daarachter.

De stichting is onmisbaar gebleken bij de organisatie en de financiering van het onderhoud en de restauratie van de Erebegraafplaats, waardoor de instandhouding van Peutjut en het integrale behoud ervan werd zeker gesteld.

Een bron van zorg is echter dat de inkomsten van de stichting de afgelopen jaren ontoereikend waren om het reguliere onderhoud voldoende te kunnen financieren. Het meest noodzakelijke onderhoud werd uitgevoerd, maar desondanks moest ongeveer € 10.000,- per jaar extra op de reserves van de stichting worden ingeteerd. Nog verder interen op het (beperkte) eigen vermogen van de stichting, is niet langer verantwoord.

In de afgelopen jaren heeft de stichting zich daarom gericht op het meer betrekken van de provinciale en lokale Acehse overheid bij de verdere instandhouding van de Erebegraafplaats Peutjut. De resultaten daarvan zijn positief.

De komende herdenking(en) op of omstreeks 26 december 2014 van de Tsunami-ramp 10 jaar geleden biedt kansen om de restauratie van Peutjut onder de aandacht van een breder publiek te brengen. Bovendien krijgt de fondsenwerving hiermee een extra impuls.

De komende beleidsperiode "Op weg naar 2025"

Op basis van de ervaring van de afgelopen jaren is de verwachting gerechtvaardigd dat zonder de inzet van de stichting de instandhouding van de Erebegraafplaats gevaar loopt. De Stichting Peutjut-Fonds zal daarom ook in de komende beleidsperiode haar taken voortzetten.

Voor wat betreft de Erebegraafplaats Peutjut staat in de komende beleidsperiode, naast het reguliere onderhoud, het restaureren van de overige, na de Tsunami nog niet gerestaureerde delen van Peutjut op de agenda. Ook is integrale renovatie voorzien van de aanwezige infrastructuur (paden, drainage- en irrigatiesysteem). Ten slotte is aanvullend herstel gewenst van de groenvoorziening. Met de uitvoering van deze activiteiten wordt de instandhouding en het behoud van de Erebegraafplaats Peutjut in zijn geheel gegarandeerd.

De contacten die met een aantal Indonesische/Acehse (overheid)instanties in de afgelopen beleidsperiode werden gelegd, dienen in de komende beleidsperiode te worden onderhouden en waar mogelijk te worden geïntensiveerd. De stichting streeft ernaar om haar controlerende en initiatiefnemende functies zoveel mogelijk te delen met cq. over te dragen aan de Indonesische/Acehse autoriteiten.

Het verkrijgen van voldoende financiële middelen om de ambities van de Stichting Peutjut-Fonds te verwezenlijken, blijft ook in de komende beleidsperiode een grote uitdaging. De trend van de afgelopen jaren van het aanzienlijk interen op de (beperkte) financiële reserves van de stichting is niet langer verantwoord. Op basis van de ervaringen met de tot nu toe uitgevoerde restauratiewerkzaamheden en op basis van een survey ter plaatse is een ruwe schatting dat toch tenminste € 100.000,- extra benodigd is voor deze aanvullende restauratie. Financiering van de aanvullende restauratie van de Erebegraafplaats Peutjut, bovenop de financiering van het reguliere onderhoud, overstijgt al helemaal de beschikbare budgetten. Zonder extra financiering is geen aanvullende restauratie mogelijk.

Om onze tweede doelstelling te bereiken blijft de verwerving en het beschikbaar stellen van unieke documentatie m.b.t. de Atjehse geschiedenis, taal en cultuur het uitgangspunt. Verdere digitalisering speelt hierbij een belangrijke rol.

Door als stichting zelf ook in diverse tijdschriften over ons erfgoed te publiceren en terzake lezingen en voordrachten te houden, dragen wij bij aan onze doelstellingen. Tegelijkertijd wordt hiermee het werven van fondsen ondersteund.

Peutjut werd door de stichting drie keer van de ondergang gered en gerestaureerd

Aanbevelingen (op weg naar 2025)

De erkenning van overheidswege van de Militaire Erebegraafplaats Peutjut als waardevol cultureel en historisch erfgoed niet als blijvende vanzelfsprekendheid ervaren, maar telkenmale zowel de Indonesische/Acehse als de Nederlandse autoriteiten hiervan blijven overtuigen.

De werkzaamheden van de stichting onverminderd voortzetten, teneinde de instandhouding van de Erebegraafplaats te garanderen en de wederzijdse samenwerking te stimuleren.

Nastreven dat Indonesische/Acehse lokale, provinciale en nationale overheden overtuigd blijven van hun verantwoordelijkheid voor de instandhouding van Peutjut en daarbij het noodzakelijke onderhoud zoveel mogelijk zelf uitvoeren.

Externe fondsenwerving een hogere prioriteit geven, teneinde de trend van de afgelopen jaren van het aanzienlijk (€ 10.000,- per jaar) interen op de financiële reserves van de Stichting te keren om daarmee de instandhouding van Peutjut ook in de toekomst te kunnen garanderen.

De bijdragen van de Indonesische/ Acehse overheid samen met de bijdragen van de donateurs/begunstigers van de Stichting Peutjut-Fonds primair aanwenden voor de reguliere exploitatie, waarbij een zo groot mogelijke financiële bijdrage door de lokale autoriteiten wordt nagestreefd. In principe niet verder interen op het (beperkte) eigen vermogen van de Stichting.

Binnen de kaders van de beschikbare financiële middelen voor de reguliere exploitatie een periodiek onderhouds- en instandhoudingsplan opstellen met bijbehorende begroting.

De gewenste aanvullende restauraties en renovaties in deelplannen uitwerken. Voor de financiering van de aanvullende restauraties en renovaties (totaal minimaal € 100.000,-) op zoek gaan naar externe financiers/subsidieverstrekken. De Tsunami herdenking(en) op of omstreeks 26 december 2014 aangrijpen om de activiteiten m.b.t. de aanvullende restauratie van Peutjut onder de aandacht van een breder publiek te brengen om daarmee de fondsenwerving te stimuleren.

De verwerving en het beschikbaar stellen van unieke documentatie m.b.t. de Atjehse geschiedenis, taal en cultuur blijven ondersteunen. Verdere digitalisering hierbij een belangrijke rol toekennen.

Wanneer er in Banda Aceh een Culturele Week (niet alle jaren) wordt gehouden, hierin zo mogelijk participeren, bijvoorbeeld d.m.v. een historische expositie uit de periode van onze aanwezigheid in Atjeh (1873-1942).

Komende jaren ook zelf als stichting in diverse tijdschriften met regelmaat over ons erfgoed publiceren en terzake lezingen en voordrachten houden.

Bijlage 1: Samenstelling bestuur en contactgegevens

Samenstelling bestuur

Voorzitter	R.J. Nix	voorzitter@peutjut.nl
Vicevoorzitter	C.J. Kool, MSc.	vicevoorzitter@peutjut.nl
Secretaris	R.W.V. Rhemrev	secretaris@peutjut.nl
Penningmeester	J.L.T. Warmoeskerken	penningmeester@peutjut.nl
Bestuurslid/culturele contacten	R. van Arkel	bestuurslid@peutjut.nl
Commandant Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek (KTOMMB)		
Bestuurslid/adviseur	G.A. Geerts	
Bestuurslid/adviseur	Drs. G.K.H. Hes	
Lokale vertegenwoordiger Aceh	Drs. Rusdi Sufi	

Contactgegevens

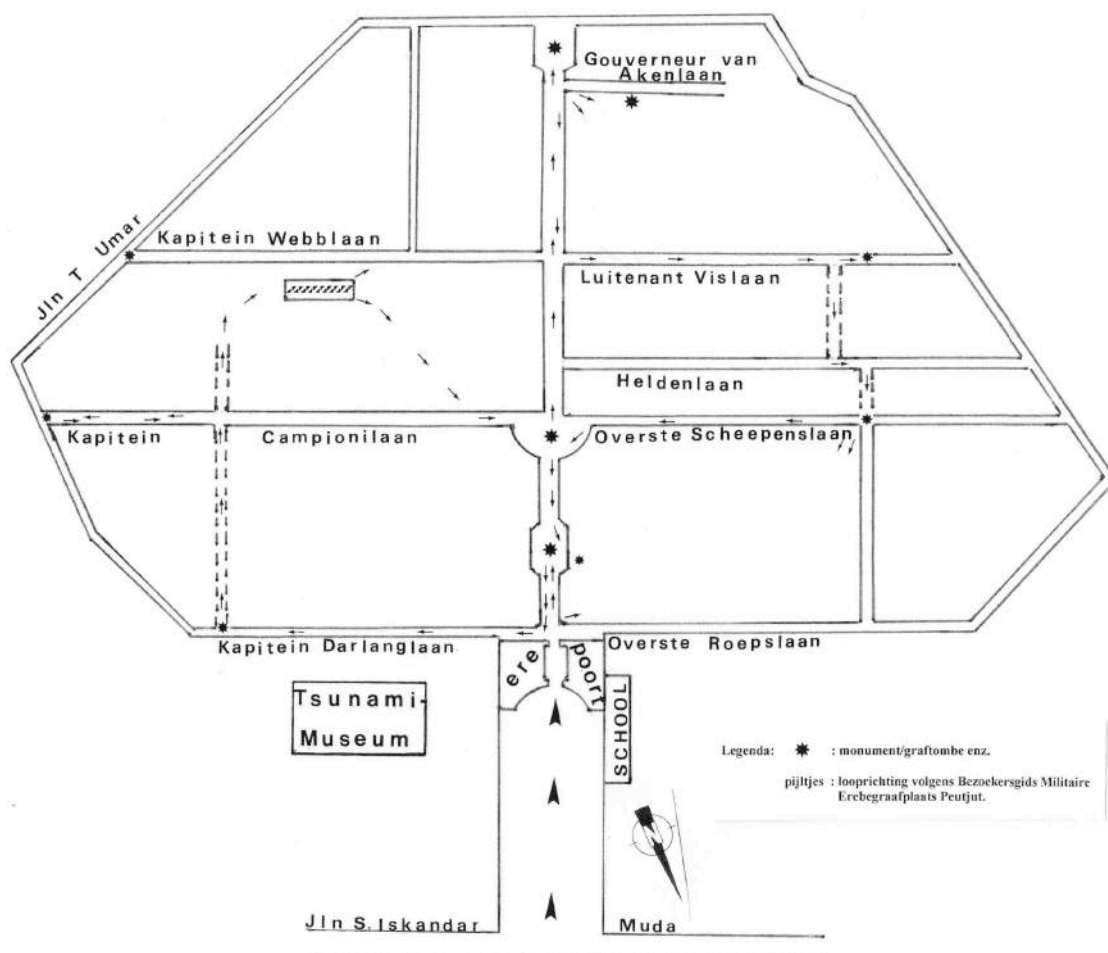
Secretariaat Stichting Peutjut-Fonds
De Bogaert 19
6983 HE DOESBURG

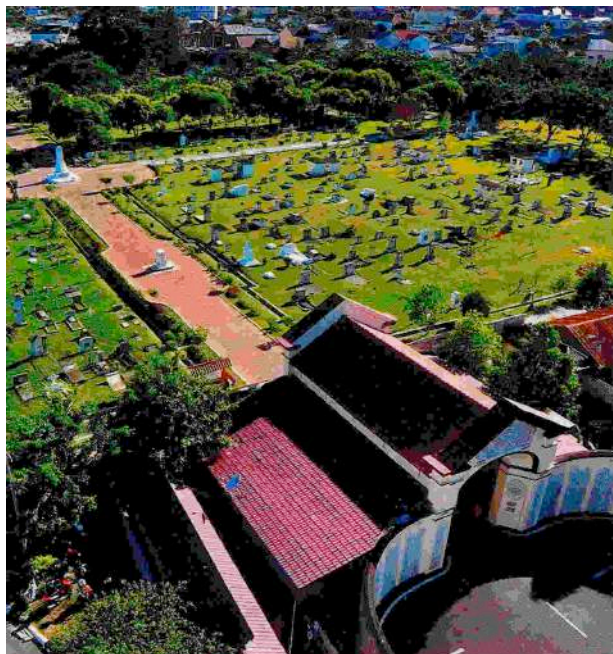
Telefoon: 0313 - 477091
Email: secretaris@peutjut.nl

Bestuur Stichting Peutjut-Fonds: staand v.l.n.r.: Warmoeskerken, Kool en Van Arkel en zittend v.l.n.r. Geerts, Hes, Nix en Rhemrev

Bijlage 2: Plattegrond Erebegraafplaats Peutjut

Stichting Peutjut-Fonds

**Steun ons bij het
in stand houden
en voortbestaan
van dit unieke
Indonesisch-
Nederlands
cultureel erfgoed!**

Ik word donateur van de Stichting Peutjut-Fonds

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

e-mailadres: _____

Meldt zich aan als donateur van de Stichting
Peutjut-Fonds

Mijn jaarlijkse bijdrage is € _____

Wij verzoeken u om de ingevulde strook te zenden aan:
Stichting Peutjut-Fonds
De Bogaert 19
6983 HE Doesburg

Bij voorbaat onze hartelijke dank!

Stichting Peutjut-Fonds
ING rekening nr. 3564600
K.V.K. Haaglanden 4115063
ANBI nr. 8167 36868

De Stichting Peutjut-Fonds is door de
belastingdienst erkend als Algemeen Nut
Beogende Instelling.